

Završni ispit iz Vjerojatnosti i statistike
20.06.2016.

1. **(5b)**

- (a) Izvedite vezu između funkcije razdiobe $\Phi(x)$ jedinične normalne razdiobe i funkcije $\Phi^*(x)$ tabeliranih vrijednosti normalne razdiobe.
- (b) Definirajte kvantil jedinične normalne razdiobe u_p reda p .
- (c) Odredite kojeg su reda kvantili $u_p = -0.484$ i $u_p = 0.484$.

2. **(5b)** Slučajni vektor (X, Y) zadan je funkcijom gustoće

$$f(x, y) = axe^{-y}, \quad 1 \leq x \leq 3, \quad y \geq 0.$$

Odredite konstantu a , ispitajte nezavisnost komponenti X i Y te izračunajte vjerojatnost $P(X \leq 2 | Y \leq 2)$.

3. **(5b)** Iz intervala $[0, 2]$ odabrano je na sreću n brojeva. Neka je X najveći među njima. Zatim biramo na sreću broj Y iz intervala $[X, 2]$. Odredite očekivanje slučajne varijable Y .
4. **(5b)** Dokažite da za svaku slučajnu varijablu X s očekivanjem a i devijacijom σ vrijedi sljedeća ocjena:

$$P(a - 3\sigma < X < a + 3\sigma) > \frac{8}{9}.$$

Koliko iznosi ta vjerojatnost ukoliko se radi o slučajnoj varijabli s normalnom razdiobom?

5. **(5b)**

- (a) Uzorak $x_1, \dots, x_n$ uzet je iz populacije koja ima Poissonovu razdiobu. Koristeći kriterij najveće izglednosti odredite procjenu parametra λ .
- (b) Provjerite je li dobivena procjena iz (a) nepristrana.

Okrenite!

6. **(5b)** Provedeno je istraživanje o gledanosti europskog nogometnog prvenstva. Na uzorku od 455 ispitanika, njih 314 je izjavilo da će pratiti nastupe hrvatske reprezentacije.
- Odredite 95%-tni interval povjerenja za postotak gledanosti utakmica hrvatske reprezentacije.
  - Jedna pivovara je odlučila povećati udio reklama za vrijeme utakmice ako joj je gledanost veća od 65%. Uz nivo značajnosti 5%, ispitajte hoće li pivovara povećati udio reklama na temelju navednog istraživanja.
7. **(5b)** Čokolada "π" se uspješno prodaje već nekoliko godina. Za prethodnu 2015. godinu u jednom dućanu su dobiveni sljedeći podaci o broju prodanih čokolada po mjesecima:

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
305	295	310	301	307	312	308	310	314	318	315	319

Možemo li uz nivo značajnosti 1% zaključiti da se prosječna prodaja čokolade "π" u drugoj polovici godine povećala u odnosu na prvih 6 mjeseci? Pretpostavite da su uzorci nezavisni s normalnom razdiobom.

8. **(5b)** Pri određivanju krvne grupe na uzorku od 80 studenata FER-a utvrđeno je da njih 24 ima krvnu grupu 0, 39 krvnu grupu A, 13 krvnu grupu B i njih 4 krvnu grupu AB. Koristeći χ^2 -test, uz koji nivo značajnosti možemo prihvatiti hipotezu da se dobivena razdioba krvnih grupa slaže s poznatom razdiobom krvnih grupa u populaciji koja je u omjeru $0 : A : B : AB = 5 : 6 : 3 : 1$?

Dopuštena je upotreba kalkulatora i službenog podsjetnika.

**Rješenja Završnog ispita iz Vjerojatnosti i statistike
20.06.2016.**

1. (a) i (b) teorija, (c) 0.314 i 0.686
2. $a = \frac{1}{4}$, X i Y su nezavisni, $P(X \leq 2|Y \leq 2) = \frac{3}{8}$
3. $E(Y) = \frac{2n+1}{n+1}$
4. Koristimo Čebiševljevu nejednakost, $\phi^*(3) = 0.9973$ (pravilo 3σ)
5. $\lambda = \bar{x}$, procjena je nepristrana
6. (a) $P(0.648 \leq p \leq 0.732) = 95\%$
(b) $\hat{u} = 1.789 > u_{0.95} = 1.645$, odbacujemo H_0 , odnosno pivovara će povećati udio reklama
7. $\hat{t} = -2.905 < t_{10,0.99} = -2.764$, odbacujemo H_0 , odnosno prosječna prodaja se povećala
8. $\chi^2 = 2.677 < \chi_{2,0.75}^2 = 2.773$, prihvaćamo H_0 uz nivo značajnosti 25%